

راهنمای معرفتی زائر اربعین

هم قدم با خورشید

به مناسبت پیاده روی اربعین
(با رویکرد امام زمانی)

هم‌قدم با خورشید

راهنمای معرفتی زائر اربعین

(با رویکرد امام زمانی)

اربعین حسینی ۱۴۴۸ هجری قمری

۱۴۰۵ هجری شمسی

فهرست

مقدمه: سفری از جنس نور	۴
فصل اول: جوانه معرفت؛ عظمت زیارت و اشک بر سیدالشهدا علیه السلام	۴
هر قدم، پاک شدن گناهان و ثواب حج	۴
دعای ویژه اهل بیت علیهم السلام بدرقه راه زائر	۵
اربعین، نشانه و عیار ایمان	۶
اشک، کیمیای طهارت روح	۶
مقدمه‌ای برای یک دیدار	۷
فصل دوم: صاحب‌عزای اصلی؛ پیوند اربعین با امام زمان عجل الله فرجه الشریف	۷
اشکی که هرگز خشک نمی‌شود	۷
به دنبال منتقم خون خدا	۸
درس بزرگ عاشورا: غفلت از امام زمان	۸
قدم‌هایی به نیت فرج	۹
فصل سوم: عمل امام زمانی؛ نیت نیابت و اهدای ثواب	۹
زیارت به نیابت از خورشید پنهان	۹
تجارتی بی‌نقص؛ آیا از ثواب ما کم می‌شود؟	۱۰
چگونه نیابت کنیم؟	۱۱
فصل چهارم: قبه‌ی استجابت؛ طلایی‌ترین فرصت برای دعای فرج	۱۱
اشک بر حسین علیه السلام؛ کلید شکستن قفل اجابت	۱۱
معجزه استجابت تحت قبه‌ی حسینی	۱۱
اولویت اول؛ دعایی که گره از کار همه می‌گشاید	۱۲
وعده‌ی شیرین: دعای متقابل امام زمان عجل الله فرجه الشریف	۱۲
فصل پنجم: روضه‌ی ناحیه؛ هم‌نوا با سوگنامه‌ی خورشید	۱۳
واگویه‌های یک زائر؛ پایان بی‌قراری‌ها	۱۳

مقدمه: سفری از جنس نور

اربعین، تجلی‌گاه بزرگ‌ترین اجتماع قلوب عاشق در جهان است. رودخانه‌ای خروشان که از قطره‌قطره‌ی دلدادگان سیدالشهدا علیه السلام شکل می‌گیرد و به اقیانوس بی‌کران کربلا می‌ریزد. اما در میان این هیاهوی زیبا و قدم‌های بی‌شمار، زائری برنده است که بداند به دیدار چه کسی می‌رود و صاحب‌عزای اصلی این مسیر کیست. این کتابچه، یک راهنمای ساده اما عمیق است برای آنکه پیاده‌روی اربعین خود را از یک سفر فیزیکی، به یک «سلوک امام زمانی» تبدیل کنیم. قدم‌هایمان را با نیت فرج برداریم و در موکب‌ها و عمودها، قلبمان را با خورشید پنهان زمان، حضرت بقیه‌الله الاعظم عجل الله فرجه الشریف گره بزنیم.

فصل اول: جوانه معرفت؛ عظمت زیارت و اشک بر سیدالشهدا علیه السلام

سفر اربعین، تنها یک پیاده‌روی ساده در یک جاده خاکی نیست؛ بلکه سلوکی است از خود به سوی خدا و هجرتی است از تاریکی‌های روزمره به سوی نور مطلق. پیش از آنکه قدم در این جاده بهشتی بگذاریم، باید بدانیم در چه مسیری گام نهاده‌ایم و چه گنج بزرگی در انتظار ماست.

هر قدم، پاک شدن گناهان و ثواب حج

در مکتب اهل بیت علیهم السلام هیچ عملی در مسیر اباعبدالله علیه السلام بی‌اجر نمی‌ماند و زمین این مسیر، قدم‌های زائر را می‌شمارد. امام صادق علیه السلام در بیان پاداش این گام‌ها می‌فرماید:

«مَنْ خَرَجَ مِنْ مَنْزِلِهِ يُرِيدُ زِيَارَةَ قَبْرِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ إِنْ كَانَ مَاشِيًا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةً وَمَحَى عَنْهُ سَيِّئَةً...»^۱

کسی که از خانه‌اش به قصد زیارت قبر حسین بن علی علیه السلام خارج شود، اگر پیاده باشد، خداوند به ازای هر قدمی که برمی‌دارد، یک حسنه برایش می‌نویسد و یک گناه از او پاک می‌کند.

^۱ ابن قولویه قمی، کامل الزیارات، ص ۱۳۲

گویی با هر قدم در این مسیر، غباری از روح انسان تکانده می‌شود تا برای یک دیدار بزرگ و تحولی درونی آماده گردد.

عظمت این زیارت تا جایی است که ثواب آن از حج‌های مستحبی نیز فراتر می‌رود. در روایت دیگری از امام صادق علیه السلام آمده است:

«زِيَارَةُ قَبْرِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ تَعْدِلُ عِشْرِينَ حَجَّةً، وَعِشْرِينَ عُمْرَةً، وَحَجَّةً مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ...»^۲

زیارت قبر حسین علیه السلام برابر با بیست حج و بیست عمره و یک حج در رکاب رسول خدا صلی الله علیه و آله است.

دعای ویژه اهل بیت علیهم السلام بدرقه راه زائر

زائر امام حسین علیه السلام پیش از آنکه قدم در راه بگذارد، مشمول دعای خیر اهل بیت است. معاویه بن وهب می‌گوید وارد بر امام صادق علیه السلام شدم و دیدم حضرت در سجده، با چشمانی اشک‌بار برای زائران کربلا این‌گونه دعا می‌کنند:

«...أَرْحَمُ تِلْكَ الْوُجُوهُ الَّتِي غَيَّرَهَا الشَّمْسُ وَأَرْحَمُ تِلْكَ الْخُدُودَ الَّتِي تَقَلَّبُ عَلَى قَبْرِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ...»^۳

...خدایا! رحم کن بر آن چهره‌هایی که آفتاب (مسیر کربلا) آن‌ها را دگرگون کرده، و رحم کن بر آن گونه‌هایی که بر قبر ابا عبد الله علیه السلام گذاشته می‌شود...

دانستن اینکه امام معصوم در سجده‌های خود برای آفتاب‌سوختگی و خستگی زائر دعا می‌کند، خستگی راه را به شیرین‌ترین لذت دنیا تبدیل می‌کند.

^۲ همان، ص ۱۶۱.

^۳ شیخ طوسی، تهذیب الاحکام، ج ۶، ص ۴۶ (با تلخیص)

اربعین، نشانه و عیار ایمان

زیارت اربعین تنها یک گردهمایی نیست، بلکه مرز و شاخصی برای سنجش ایمان است. مؤمن در روز اربعین، با حضور در کنار مضجع شریف اباعبدالله علیه السلام و پیوستن به این رود خروشان، در واقع وفاداری و پیوند قلبی خود را با خط سرخ ولایت تجدید می‌کند. امام حسن عسکری علیه السلام در حدیثی گران‌قدر می‌فرماید:

«عَلَامَاتُ الْمُؤْمِنِ خَمْسٌ: صَلَاةُ الْإِحْدَى وَالْخُمْسِينَ، وَزِيَارَةُ الْأَرْبَعِينَ، وَالتَّحَنُّنُ بِالْيَمِينِ، وَتَعْفِيرُ الْجَبِينِ، وَالْجَهْرُ بِبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.»^٤

نشانه‌های مؤمن پنج چیز است: پنجاه و یک رکعت نماز (واجب و نافله در شبانه‌روز)، زیارت اربعین، انگشت در دست راست کردن، پیشانی بر خاک نهادن و بلند گفتن بسم الله الرحمن الرحيم.

اشک، کیمیای طهارت روح

عزاداری و گریه بر مصیبت‌های سیدالشهدا علیه السلام، صرفاً یک واکنش احساسی نیست؛ بلکه کیمیایی است که مس وجود انسان را طلا می‌کند. این اشک‌ها، زنگار غفلت و دنیازدگی را از دل می‌شویند و قلب را برای پذیرش نور هدایت آماده می‌سازند. امام رضا علیه السلام در این باره به ریان بن شبيب فرمودند:

«يَا بَنَ شَيْبٍ! إِنْ بَكَيتَ عَلَى الْحُسَيْنِ حَتَّى تَصِيرَ دُمُوعُكَ عَلَى خَدَيْكَ، غَفَرَ اللَّهُ لَكَ كُلَّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتَهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا، قَلِيلًا أَوْ كَثِيرًا.»^٥

ای پسر شبيب! اگر بر حسین علیه السلام گریه کنی تا حدی که اشک‌هایت بر گونه‌هایت جاری شود، خداوند هر گناهی که مرتکب شده‌ای، کوچک باشد یا بزرگ، کم باشد یا زیاد، می‌آمرزد.

^٤ شیخ طوسی، تهذیب الاحکام، ج ٦، ص ٥٢.

^٥ شیخ صدوق، الامالی، ص ١٢٨.

مقدمه‌ای برای یک دیدار

زائری که با این معرفت پا در مسیر می‌گذارد و با اشک بر سیدالشهدا علیه السلام دلش را صیقل می‌دهد، در حقیقت خود را تطهیر کرده است. این طهارت روحی، تنها یک مقدمه است؛ مقدمه‌ای برای اینکه زائر بتواند صاحب‌عزای اصلی این مصیبت بزرگ را بشناسد و سفرش را با او گره بزند.

فصل دوم: صاحب‌عزای اصلی؛ پیوند اربعین با امام زمان عجل الله فرجه الشریف

سفر اربعین، تنها نگاه به گذشته و سوگواری برای تاریخی که هزار و چهارصد سال از آن گذشته، نیست. اربعین، پلی است میان عاشورا و ظهور؛ پیوندی است میان خون ریخته‌شده‌ی سیدالشهدا علیه السلام و قیام نجات‌بخش منجی عالم بشریت. زائر بیدار، در هر قدم از این مسیر می‌داند که صاحب‌عزای اصلی این مصیبت زنده است و در میان همین جمعیت، برای جدّ غریبش اشک می‌ریزد.

اشکی که هرگز خشک نمی‌شود

عمق فاجعه‌ی کربلا را هیچ‌کس به اندازه‌ی امام حاضر، حضرت بقیه‌الله الاعظم عجل الله فرجه الشریف درک نمی‌کند. ایشان در «زیارت ناحیه مقدسه» که سوزناک‌ترین مرثیه‌ی مکتوب شیعه است، شدت اندوه و عزای هرروزه‌ی خود را این‌گونه بیان می‌فرمایند:

«...فَلَا تُدْبِنُكَ صَبَاحاً وَمَسَاءً، وَلَا بُكَيْنٌ عَلَيْكَ بَدَلَ الدُّمُوعِ دَمًا، حَسْرَةً عَلَيْكَ، وَ تَأْسُفًا عَلَى مَا دَهَاكَ وَتَلَهْفًا، حَتَّى أُمُوتَ بِلَوْعَةِ الْمَصَابِ وَغُصَّةِ الْاَكْيَابِ»^۶

پس صبح و شام بر تو ندبه (گریه و زاری) می‌کنم، و به جای اشک بر تو خون می‌گیریم؛ از روی حسرت و تأسف و اندوه بر مصیبت‌هایی که بر تو وارد شد؛ تا جایی که از سوز این مصیبت و غصه و اندوه آن جان بسپارم.

زائری که این عبارات را می‌شناسد، دیگر در مسیر اربعین تنها برای ثواب فردی قدم برنمی‌دارد، بلکه می‌کوشد قلب خود را با قلب داغدار صاحب‌الزمان عجل الله فرجه الشریف هماهنگ کند و قطره‌اشکی باشد در دریای بی‌کران اندوه ایشان.

^۶ سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ج ۳، ص ۳۴۲ (زیارت ناحیه مقدسه).

به دنبال منتقم خون خدا

یکی از مهم‌ترین ارکان عزاداری هدفمند، انتظار برای برپایی عدالت و گرفتن انتقام خون سیدالشهدا علیه السلام است. این حقیقت چنان مهم است که در فرازهای دعای ندبه، با حسرت به دنبال آن منتقم می‌گردیم:

«أَيْنَ الطَّالِبِ بَدَمِ الْمُقْتُولِ بِكَرْبَلَاءَ؟»^۷

کجاست آن‌که خون‌خواه کشته‌ی کربلاست؟

ما در زیارت عاشورا نیز از خداوند می‌خواهیم که این خون‌خواهی را در رکاب امام مهدی عجل الله فرجه الشریف روزی ما گرداند:

«فَأَسْأَلُ اللَّهَ... أَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ ثَارِكَ مَعَ إِمَامٍ مَنْصُورٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ»^۸

پس از خداوند می‌خواهم... که خون‌خواهی تو را به همراه امامی یاری‌شده از خاندان محمد صلی الله علیه و آله روزی من گرداند.

بنابراین، گام برداشتن در مسیر اربعین، در واقع تمرین رزمایش ظهور و لبیک گفتن به ندای منتقم کربلاست.

درس بزرگ عاشورا: غفلت از امام زمان

بزرگ‌ترین درسی که کربلا به ما می‌دهد، شناخت «امام زمان وقت» و رها نکردن اوست. در سال ۶۱ هجری، بسیاری از مردم نماز می‌خواندند و حج می‌رفتند، اما چون امام زمان خود (حسین بن علی علیه السلام) را نشناختند و یاری نکردند، به بیراهه رفتند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در حدیثی متواتر و هشداردهنده که هم شیعه و هم سنی در کتب خود نقل کرده اند و از احادیث معتبر و محکم است، می‌فرمایند:

^۷ سید بن طاووس، اقبال الاعمال، ج ۱، ص ۲۹۷ (دعای ندبه).

^۸ شیخ طوسی، مصباح‌المتجهج، ص ۷۷۴ (زیارت عاشورا).

«مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَعْرِفْ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً»^۹

هر کس بمیرد در حالی که امام زمان خود را نشناخته باشد، به مرگ جاهلیت مرده است.

زائر اربعین با مرور حادثه عاشورا، با خود عهد می‌بندد که اشتباه مردم آن زمان را تکرار نکند. او در این مسیر تمرین می‌کند که حواسش به خیمه‌ی فرماندهی‌ی زمانش باشد و امام غایب خود را در هیاهوی دنیا تنها نگذارد.

قدم‌هایی به نیت فرج

وقتی می‌دانیم که گشایش تمام گره‌های عالم و پایان تمام غم‌های اهل بیت علیهم السلام در گرو ظهور است، بهترین دعای ما در طول مسیر و در زیر قبه‌ی حسینی چه خواهد بود؟ خود امام زمان علیه السلام در توقیع شریفشان راه را به ما نشان داده‌اند:

«وَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ بِتَعْجِيلِ الْفَرَجِ فَإِنَّ ذَلِكَ فَرَجُكُمْ»^{۱۰}

و برای تعجیل فرج بسیار دعا کنید، چرا که فرج و گشایش (کارهای) شما نیز در همان است.

زائر امام زمانی، تاول پاهایش، خستگی راهش و اشک چشمش را به پیشگاه خداوند می‌برد تا آن‌ها را واسطه‌ای برای تعجیل در ظهور صاحب‌عزای اصلی قرار دهد.

فصل سوم: عمل امام زمانی؛ نیت نیابت و اهدای ثواب

یکی از زیبایی‌های شگفت‌انگیز مکتب اهل بیت علیهم السلام این است که به ما می‌آموزد چگونه با یک «نیت»، مرزهای زمان و مکان را بشکنیم. زیارت اربعین فرصتی بی‌نظیر است تا زائر از حصار خواسته‌های شخصی و «من» بودن خارج شود و عمل خود را به وسعت یک تاریخ گسترش دهد.

زیارت به نیابت از خورشید پنهان

آرزوی هر عاشق منتظری این است که در مسیر کربلا، هم‌قدم و همراه امام زمان عجل الله فرجه الشریف باشد. گرچه چشمان ما از دیدنش محروم است، اما ما می‌توانیم با نیت «نیابت»، حضورش را در تک‌تک

^۹ شیخ صدوق، کمال الدین و تمام النعمة، ج ۲، ص ۴۰۹.

^{۱۰} شیخ صدوق، کمال الدین و تمام النعمة، ج ۲، ص ۴۸۵.

قدم‌هایمان متجلی کنیم. یعنی زائر با خود عهد می‌بندد که: «یا صاحب‌الزمان! من به نیابت از شما قدم برمی‌دارم و ثواب این زیارت را به پیشگاه شما هدیه می‌کنم». اهدای اعمال صالح به ساحت معصومین علیهم السلام، از برترین اعمالی است که یک مؤمن می‌تواند انجام دهد. موسی بن قاسم می‌گوید به محضر امام جواد علیه السلام عرض کردم: به نیت رسول خدا صلی الله علیه و آله و به نیت شما طواف کردم... و گاهی به نیت مادران فاطمه علیها السلام طواف نمودم... حضرت در پاسخ، این کار را به شدت تأیید کرده و فرمودند:

«اسْتَكْرَمَ مِنْ هَذَا، فَإِنَّهُ أَفْضَلُ مَا تَعْمَلُهُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.»^{۱۱}

از این کار (انجام عمل به نیابت از اهل بیت) بسیار انجام بده، چرا که به خواست خدا، این بهترین کاری است که می‌توانی انجام دهی.

تجارتی بی نقص؛ آیا از ثواب ما کم می‌شود؟

گاهی این سؤال در ذهن زائر پیش می‌آید که اگر ثواب زیارت را به امام زمان عجل الله فرجه الشریف یا دیگران هدیه کنم، آیا پاداش خودم کم می‌شود؟ در منطق تجارت با خداوند، بخشش نه تنها چیزی را کم نمی‌کند، بلکه آن را بی‌نهایت می‌سازد. وقتی عمل کوچک خود را به وجود بی‌نهایتی چون امام معصوم متصل می‌کنیم، خداوند به حرمت آن امام، ثواب عمل را هزاران برابر به خود ما برمی‌گرداند. امام صادق علیه السلام در بیانی نورانی درباره انجام عمل خیر به نیابت از دیگران می‌فرمایند:

«مَا يَنْعُ الرَّجُلَ مِنْكُمْ أَنْ يَبْرَّ وَالِدَيْهِ حَيِّينِ أَوْ مَيِّتَيْنِ، يُصَلِّيَ عَنْهُمَا، وَيَتَصَدَّقَ عَنْهُمَا، وَ يُحُجَّ عَنْهُمَا، وَيَصُومَ عَنْهُمَا، فَيَكُونَ الَّذِي صَنَعَ لَهُمَا، وَلَهُ مِثْلُ ذَلِكَ، فَيَزِيدُ اللَّهُ بِرَّهُ وَ صَلَاتِهِ خَيْرًا كَثِيرًا.»^{۱۲}

چه چیزی مانع می‌شود که به پدر و مادران (یا دیگران)، چه زنده باشند و چه از دنیا رفته، نیکی کنید؟ از جانب آن‌ها نماز بخوانید، صدقه بدهید، حج بگذارید و روزه بگیرید. پس پاداش آن عمل برای آن‌ها خواهد بود و برای شخص شما نیز دقیقاً همان پاداش نوشته می‌شود؛ و خداوند متعال به خاطر این نیکی و پیوند، خیر بسیار دیگری نیز بر پاداش شما می‌افزاید.

^{۱۱} شیخ کلینی، الکافی، ج ۴، ص ۳۱۴.

^{۱۲} همان، ج ۲، ص ۱۵۹.

از این روایت درمی‌یابیم که عمل به نیابت و اهدای ثواب اعمال، همچون انفاق مال در راه خدا، برکت می‌یابد و پاداش آن مضاعف می‌گردد. حال تصور کنید اگر زائر در این سفر روحانی، قدم‌هایش را به نیابت از محبوب‌ترین بنده خدا بردارد و ثواب زیارتش را به پیشگاه حجت زمانه عجل‌الله‌فرجه‌الشریف تقدیم کند، چه سعادت عظیمی نصیب او خواهد شد! حقیقتاً اگر از این اهدای ثواب، هیچ بهره‌ای جز ایجاد پیوند قلبی و اتصال معنوی با ساحت مقدس مولایمان، حضرت مهدی عجل‌الله‌فرجه‌الشریف نصیب زائر نمی‌شد، باز هم دستاوردی بس گران‌بها و بی‌نظیر بود.

چگونه نیابت کنیم؟

نیت کردن، نیاز به خواندن ورد یا جملات پیچیده‌ی عربی ندارد. همین که در قلب خود بگذرانید و با زبان ساده‌ی خود زمزمه کنید: «خدایا! قدم‌های امروزم را به نیابت از امام زمان عجل‌الله‌فرجه بر زمین می‌گذارم»، در درگاه خداوند ثبت و پذیرفته می‌شود.

فصل چهارم: قبه‌ی استجابت؛ طلایی‌ترین فرصت برای دعای فرج

انسان خطاکار در طول زندگی با گناهان و لغزش‌هایی مواجه می‌شود که گاه مانند یک دیوار محکم، مانع بالا رفتن و استجابت دعا‌هایش می‌شوند. اما خداوند مهربان، برای شکستن این بن‌بست‌ها، شاه‌راهی به نام «عزاداری و زیارت سیدالشهدا علیه‌السلام» قرار داده است.

اشک بر حسین علیه‌السلام؛ کلید شکستن قفل اجابت

در حین زیارت و عزاداری به ساحت مقدس حضرت اباعبدالله الحسین علیه‌السلام، زائر به محضر پروردگار تقرب پیدا می‌کند. همان‌طور که در روایات خواندیم، اشک بر سیدالشهدا علیه‌السلام تمام گناهان گذشته را می‌آمرزد. وقتی این موانع برداشته شد و انسان به واسطه‌ی این عزاداری به خدا نزدیک گردید، دعای او در بالاترین سطح استجابت قرار می‌گیرد. اگر تا پیش از این، به واسطه اعمالمان دعايمان به آسمان نمی‌رسید، اکنون با اشک و توسل، درهای آسمان به روی ما باز است.

معجزه استجابت تحت قبه‌ی حسینی

خداوند متعال به پاس عبودیت، تسلیم و فداکاری بی‌نظیر امام حسین علیه‌السلام، ویژگی‌های منحصر به فردی به تربت و حرم ایشان عطا کرده است. امام صادق علیه‌السلام در بیانی نورانی می‌فرمایند:

«إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى عَوَّضَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنْ قَتْلِهِ أَنْ جَعَلَ الْإِمَامَةَ فِي ذُرِّيَّتِهِ، وَالشِّفَاءَ فِي تَرْبَتِهِ، وَاجَابَةَ الدُّعَاءِ عِنْدَ قَبْرِه...»^{۱۳}

خداوند متعال در عوض کشته شدن حسین علیه‌السلام، امامت را در نسل او، شفا را در تربت او، و استجابات دعا را در کنار قبر او (تحت قبه‌اش) قرار داد.

همچنین در روایات مشابهی، بر استجابات دعا در حرم مطهر امیرالمؤمنین علیه‌السلام نیز تأکید شده است. حال که زائر اربعین به چنین مکان‌های مقدسی قدم گذاشته و در بهترین بستر استجابات قرار گرفته است، چه حاجتی مهم‌تر و بزرگ‌تر از «فرج» می‌تواند داشته باشد؟

اولویت اول؛ دعایی که گره از کار همه می‌گشاید

زائر با معرفت، در کنار دعا برای رفع مشکلات شخصی و حوائج دنیوی و اخروی خود، می‌داند که ریشه‌ی تمام گرفتاری‌های عالم، غیبت امام زمان عجل‌الله‌فرجه‌الشریف است. به همین دلیل، در زیر قبه‌ی امام حسین علیه‌السلام و در مسیر پیاده‌روی، بزرگ‌ترین دعایش را به تعجیل در فرج اختصاص می‌دهد. همچنانکه گفته شد، حضرت ولی‌عصر عجل‌الله‌فرجه‌الشریف خود در پیامی روشن فرموده‌اند:

«وَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ بِتَعْجِيلِ الْفَرَجِ فَإِنَّ ذَلِكَ فَرَجُكُمْ»

و برای تعجیل فرج بسیار دعا کنید، چرا که فرج و گشایش (کارهای) شما نیز در همان است.

این یعنی گشایش در کار زائر، شفا‌ی بیماریش و حل مشکلات مادی و معنوی‌اش، در گرو دعای خالصانه برای ظهور است.

وعده‌ی شیرین: دعای متقابل امام زمان عجل‌الله‌فرجه‌الشریف

آیا ممکن است ما برای امام زمان عجل‌الله‌فرجه‌الشریف دعا کنیم و ایشان ما را فراموش کنند؟ هرگز! یکی از بشارت‌های بسیار زیبا و تکان‌دهنده که در کتاب شریف مکیال المکارم به آن اشاره شده، این است که اگر مؤمنی پس از گریه بر مصائب ابا عبد الله الحسین علیه‌السلام برای فرج و ظهور حضرت مهدی عجل‌الله‌فرجه‌الشریف دعا کند، امام زمان نیز متقابلاً در حق آن شخص دعا خواهند کرد.^{۱۴} چه دستاوردی بالاتر از این که زائر، خسته و خاک‌آلود به کربلا برسد، قطره اشکی بریزد، از عمق جان «اللهم عجل لولیک الفرج» بگوید و در

^{۱۳} شیخ طوسی، الامالی، ص ۳۱۷.

^{۱۴} سید محمدتقی موسوی اصفهانی، مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم (عج)، ج ۱ (اشاره به آثار و برکات دعای فرج پس از ذکر مصیبت).

همان لحظه، مشمول دعای مستجاب امام زمان خود قرار گیرد؟ این، نهایت رستگاری یک زائر در سفر اربعین است.

فصل پنجم: روضه‌ی ناحیه؛ هم‌نوا با سوگنامه‌ی خورشید

اکنون که کوله‌بار معرفت را بر دوش انداخته‌ایم و می‌دانیم که در این مسیر بهشتی، هم‌قدم و هم‌نفس با قطب عالم امکان، حضرت صاحب‌الزمان عجل‌الله‌فرجه‌الشریف هستیم، شایسته است در این منزلگاه پایانی، گوشی جان به روضه‌خوانی خود ایشان بسپاریم. «زیارت ناحیه مقدسه»، تنها یک متن نیست؛ تصویر دقیقی است که چشمان اشک‌بار امام زمان عجل‌الله‌فرجه‌الشریف از گودال قتلگاه می‌بیند. زائر اربعین، وقتی این عبارات را زمزمه می‌کند، در واقع شانه به شانه‌ی مولای غریبش ایستاده و با او خون می‌گیرد:

«الْسَّلَامُ عَلَى الشَّيْبِ الْخَضِيبِ...» سلام بر آن محاسن به خون خضاب شده...

«الْسَّلَامُ عَلَى الْخَذِّ الثَّرِيبِ...» سلام بر آن گونه‌ی خاک‌آلوده...

«الْسَّلَامُ عَلَى الثَّغْرِ الْمُقْرُوعِ بِالْقَضِيبِ...» سلام بر آن دندان‌هایی که با چوب خیزران بر آن‌ها زده شد...

«الْسَّلَامُ عَلَى الرَّأْسِ الْمَرْفُوعِ...» سلام بر آن سر بر فراز نیزه رفته...

امام زمان ما، قرن‌هاست که با این داغ زندگی می‌کند و حسرت نبودن در روز عاشورا را این‌گونه با جدّ مظلومش در میان می‌گذارد:

«فَلَيْنَ أَخَّرْتَنِي الدُّهُورَ، وَعَاقَنِي عَنْ نَصْرِكَ الْمُقْدُورُ... فَلَا تُدْبِكُ صَبَاحاً وَمَسَاءً...» اگر روزگار مرا به تأخیر انداخت و مقدرات از یاری تو بازم داشت... [در عوض] صبح و شام بر تو مویه می‌کنم و به جای اشک بر تو خون می‌گیرم.

واگویه‌های یک زائر؛ پایان بی‌قراری‌ها

(چه خوب است که زائر، این واگویه را در یکی از عمودهای خلوت مسیر، یا در نیمه‌شب در جوار حرم ارباب، رو به قبله و با چشمانی بارانی زمزمه کند، یا اگر کسی امسال از زیارت اربعین جا ماند، دل را روانه حرم حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام کند و چنین سخن بگوید...)

«خداوندا! با پای پیاده، با تنی خسته اما دلی پر امید به این مسیر آمده‌ام. آمده‌ام تا بگویم اگر در عاشورای سال ۶۱ هجری نبودم تا به ندای "هل من ناصر" پسر فاطمه پاسخ دهم، امروز در اربعین سیدالشهدا آمده‌ام تا بگویم: لبیک یا حجه الله.

آقای من! ای صاحب‌عزای این روزها، یا حجة بن الحسن عجل‌الله‌فرجک! شنیده‌ام که در میان همین زائران قدم می‌زنی. شنیده‌ام که غبار از چهره‌ی زائران جدّت پاک می‌کنی. من قدم‌هایم کوتاه است و بضاعتم اندک، اما هر تاولی که در این راه بر پایم نشست، و هر قطره اشکی که از چشمم چکید را به پیشگاه شما هدیه می‌کنم.

مولای من! ما به این مسیر آمده‌ایم تا تمرین با تو بودن کنیم. آمده‌ایم تا یاد بگیریم چگونه خیمه‌ی امام زمانمان را در هیاهوی دنیا گم نکنیم. در این مسیر بهشتی، دستِ دلم را بگیر تا مبادا در کوچه پس‌کوچه‌های غفلت، تو را تنها بگذارم.

خداوندا! به حق آن لحظه‌ای که زینب کبری سلام الله علیها بر فراز تل زینبیه ایستاد... به حق خون‌های پاکی که در کربلا ریخته شد، و به حق اشک‌های مدام مهدی فاطمه... پرده‌ی غیبت را کنار بزن.

خدایا! سینه‌ی ما از این فراق طولانی به تنگ آمده است. این پیاده‌روی‌ها، این موکب‌ها و این اشک‌ها را، مقدمه‌ی آن روزی قرار ده که در رکاب مهدی عجل‌الله‌فرجه‌الشریف، به سوی کربلا قدم برداریم و پرچم "یالثارات الحسین" را بر فراز کعبه ببینیم.

آمین یا رب العالمین... »

گروه فرهنگی مذهبی «پناه من»، با هدف ترویج فرهنگ و باورهای اصیل دینی و ایجاد بستری پویا برای فعالیت‌های مذهبی در فضای مجازی تأسیس شده است.

نام «پناه من» الهام گرفته از لفظ «غوث» (به معنای پناه و فریادرس و از القاب امام عصر علیه السلام) در فرهنگ اعتقادی ماست؛ تلاشی برای ایجاد یک پناهگاه امن معرفتی برای دل‌های بی‌قرار در عصر غیبت.

دعوت به یک همراهی مجازی

سفر اربعین به پایان می‌رسد، اما مسیر معرفت همچنان ادامه دارد. برای شرکت در مسابقات فرهنگی، دسترسی به محتواهای چندرسانه‌ای (صوتی و تصویری)، دریافت چک‌لیست‌های تعاملی زیارت و همراهی در طرح‌های مهدوی، به خانواده‌ی بزرگ ما در فضای مجازی بپیوندید:

وبسایت رسمی (درگاه اصلی و پنل کاربری مسابقات): www.mypanaah.ir

اینستاگرام (پوسترها، اطلاع‌رسانی‌ها و محتوای مناسبتی): [@panaah.media](https://www.instagram.com/panaah.media)

کانال آپارات (نواها، نماهنگ‌ها و پخش زنده): [aparat.com/mypanaah](https://www.aparat.com/mypanaah)

